

การประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Curriculum evaluation of the Doctor of Veterinary Medicine Program, Faculty of Veterinary Science, Mahidol University

พรเพ็ญ เผือกเอม¹, โชติมา กานต์ ไชยเยค¹
Porntip Phuakaim¹, Chotimakan Chaiyes¹

Received: 17 February 2021 ; Revised: 2 March 2021 ; Accepted: 7 April 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ฉบับปัจจุบัน ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลผลิตและผลกระทบของหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปีไอ (CIPPI Model) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้สำรวจการศึกษาในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 จำนวนทั้งสิ้น 169 คน และเก็บข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 84 คน วิเคราะห์ผลการประเมินด้วยอัตราส่วน ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการประเมินโดยผู้สำรวจการศึกษาพบว่า ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) มีการดำเนินงานในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$) ส่วนด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product) มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.26, 4.21, 4.31$ ตามลำดับ)

¹ งานบริหารการศึกษา พัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล หมายเลขอรับ潭พท 0-2441-5242-4 ต่อ 1422, E-mail: porntip.phu@mahidol.edu

Educational Administration Student Development and Alumni relations,
Faculty of Veterinary Science, Mahidol University. Tel: 0-2441-5242-4 ext. 1422,
E-mail: porntip.phu@mahidol.edu

ส่วนด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact) ที่ประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิต พ布ว่า มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.29$) ข้อเสนอแนะควรเพิ่มการรับรู้ และกิจกรรมเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษา และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงตามความต้องการของ นักศึกษามากขึ้น

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, หลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

This research aimed to evaluate the current curriculum of the Doctor of Veterinary Medicine program, Faculty of Veterinary Science, Mahidol University, with respects to context, input, process, product and the impact of the curriculum. This evaluative research was based on the CIPPI model. The data were collected by using questionnaire using a rating scale and included 169 graduates and 84 employers in the academic year 2558 to 2562. The data were analyzed by using percentage (%), mean (\bar{X}) and standard deviation (S.D.).

The conclusions were as follows. For the context of the curriculum, the graduates showed their appropriate opinions at the high level ($\bar{X}=4.19$). The input, process and the product of the curriculum aspect were at the highest level ($\bar{X}=4.26$, 4.21 and 4.31 respectively). In addition, the employers showed their appropriate opinions at the highest level in the impact of the curriculum factor ($\bar{X}=4.29$). There is a suggested need for increasing the perception about the role of the advisor and more activities among the advisors and students, and organize more teaching and learning activities to meet the needs of students.

Keywords: Curriculum evaluation, Doctor of Veterinary Medicine Program, Mahidol University

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562 ได้กำหนดไว้ในหมวด 1 บทที่ว่าไป มาตรา 32 ว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องให้การศึกษาอย่างเต็มที่กับผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทั้งในด้านวิชาการหรือวิชาชีพและเป็นคนดีของสังคม สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561 ได้กำหนดมาตราฐานการอุดมศึกษา ให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่นคงและยั่งยืน โดยมุ่งผลลัพธ์ให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและความรอบรู้ด้านต่างๆ ในการสร้างสัมมาอาชีพ มีความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเป็นผู้มีคุณธรรม

ความเพียร มุ่งมั่น นานา บำบัด และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ และเป็นผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ 21 มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าให้กับตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศ (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) ซึ่งการสร้างผู้สำเร็จการศึกษาให้มีคุณลักษณะตามที่กล่าวมาข้างต้นนี้ หลักสูตรนับว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรนั้นๆ โดยหลักสูตรที่ดีควรมีความทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์ ความก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ ตอบสนองความต้องการของสังคม เสริมสร้างคุณธรรมของผู้เรียน เพื่อให้สำเร็จการศึกษาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (เมราวี อุดมธรรมานุภาพ, อัมพรศรีประเสริฐสุข, ปทุมพร โพธิ์กาศ

และศринิพัทธ์ ก่อเลิศวารพงษ์, 2559) ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีการประกันคุณภาพหลักสูตร ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 โดยให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บังคับติด 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียน การสอน การประเมินผู้เรียน และ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้รวมถึงประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย มีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2558) ซึ่งการประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญ กระบวนการหนึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตร และนำมารวเคราะห์ข้อเท็จจริงถึงระดับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หลักสูตรว่าผู้เรียนมี

ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ สมรรถนะและคุณธรรมจริยธรรม เจตคติ รวมทั้งความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ สมรรถนะจากการเรียนการสอนในหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบต่อหลักสูตร (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553) ซึ่งการประเมินหลักสูตรจะนำไปสู่แนวทางเพื่อการปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับโลก ซึ่งคณบดีสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ก็มีพันธกิจใน

การผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศ ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการ ของสังคม และพัฒนานักศึกษาให้ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและ สังคม โดยจัดการเรียนการสอนใน หลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 และมี การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้อง กับสถานการณ์และความต้องการ ของสังคมและประเทศมาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้หลักสูตร สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ฉบับ ปรับปรุงปี พ.ศ 2558 และปี พ.ศ. 2563 โดยปรับปรุงหลักสูตรให้เป็น ไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ สถาบันวิชาชีพ และนโยบายของมหาวิทยาลัย และ เพื่อให้มีการพัฒนาและปรับปรุงการ ดำเนินการของหลักสูตร อันจะนำไปสู่ หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน อย่างต่อเนื่อง จึงกำหนดให้มีการ ประกันคุณภาพการศึกษาในรูปแบบ ต่างๆ เช่น เครือข่ายการประกัน คุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance: AUN-QA) และ เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการ

ดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEx) ดังนั้น สถาบัน การศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้อง มีกระบวนการประเมินหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง การวิจัยครั้งนี้ จึง เป็นการนำผลการประเมินหลักสูตร สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2558-2562 มา วิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการ พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน ของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็น บัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของสังคมและ สอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคม โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่าง รวดเร็ว

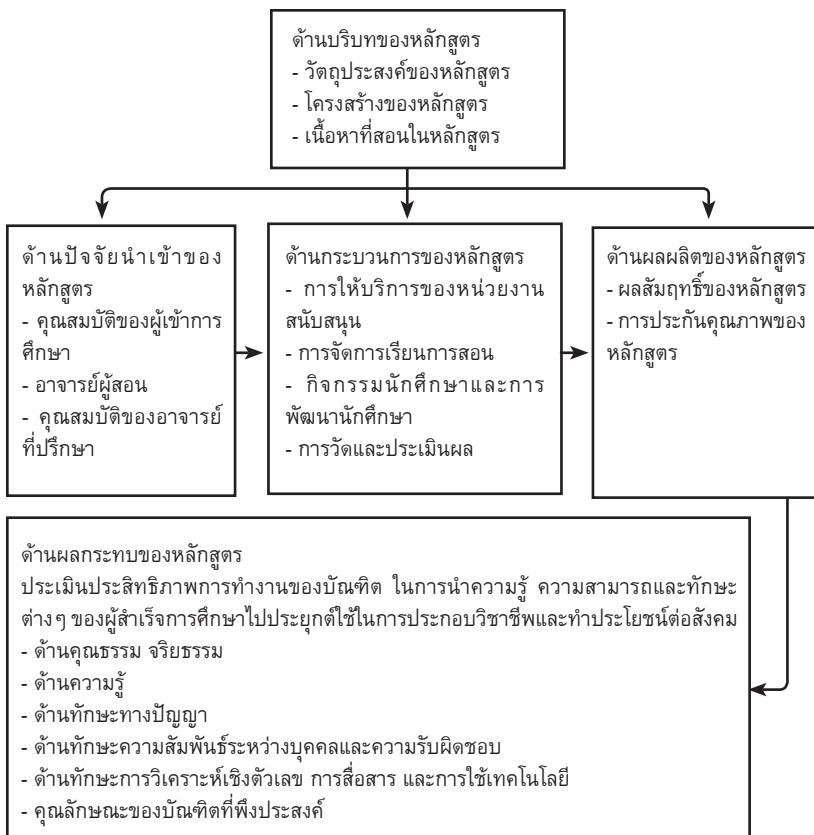
วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ฉบับปัจจุบัน ในด้านบริบทของ หลักสูตร ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร กระบวนการของหลักสูตร ผลผลิต ของหลักสูตร และด้านผลกระทบ ของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการ ปรับปรุงการดำเนินงานของ หลักสูตร

วิธีการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลที่ดิจิทัล (Secondary data) โดยใช้การประเมินแบบซิปปีโอ (CIPPI Model) ตามแนวคิดของสตัฟเพลบีม (Stufflebeam and Shinkfield, 2007) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ ตามมาตรฐานการวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) แบบสอบถาม มีจำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 แบบสอบถามด้านบริบทของหลักสูตร (Context) ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้าน

ผลผลิตของหลักสูตร (Product) ซึ่งเก็บข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสัตรแพทยศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 และชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact) โดยประเมินประสิทธิภาพในการนำความรู้ ความสามารถและทักษะต่างๆ ของผู้สำเร็จการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพ และทำประโยชน์ต่อสังคม ทำการเก็บข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิตตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 โดยมีกรอบแนวคิดในการประเมินดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) โดยวิเคราะห์และแปลผลค่าเฉลี่ยตามระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของหลักสูตร ด้วยเกณฑ์การให้คะแนนตามแนวคิดของสเปก (Best, 2006) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับควรปรับปรุง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 . 6 1 -

3.40 หมายถึง มีการดำเนินการใน
ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3 . 4 1 -

4.20 หมายถึง มีการดำเนินการใน
ระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4 . 2 1 -

5.00 หมายถึง มีการดำเนินการใน
ระดับดีมาก

ผลการศึกษา

การประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ฉบับปัจจุบัน โดยผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 ด้วยรูปแบบ CIPPI มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ส่วน แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้บัณฑิต
ที่ตอบแบบสอบถาม

ปีการ ศึกษา	จำนวนผู้สำเร็จ การศึกษา (คน)	จำนวนผู้สำเร็จ การศึกษาที่ตอบ แบบสอบถาม (คน)	คิดเป็น ร้อยละ	จำนวนผู้ใช้บัณฑิต ที่ตอบแบบสอบถาม (คน)
2558	42	32	76.19	11
2559	44	38	86.36	17
2560	24	22	91.67	22
2561	40	38	95.00	12
2562	39	39	100.00	22
รวม	189	169	89.42	84

ผลการประเมินหลักสูตร ในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านบริบทของ หลักสูตร (Context) ปีการศึกษา 2558 มีผลการประเมินสูงที่สุด ($\bar{x}=4.41$) รองลงมาคือ ปีการศึกษา 2560 ($\bar{x}=4.35$) คิดเป็นค่าระดับ

มากที่สุด ลำดับถัดมา คือ ปีการศึกษา 2559 ปีการศึกษา 2561 และ ปีการศึกษา 2562 ($\bar{x}=4.18$, 4.08, และ 4.06 ตามลำดับ) ในด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ปีการศึกษา 2558 มีผลการประเมินสูง

ที่สุด ($\bar{x}=4.47$) รองลงมาคือปีการศึกษา 2560 ($\bar{x}=4.45$) และปีการศึกษา 2559 ($\bar{x}=4.27$) คิดเป็นระดับมากที่สุด ส่วนในปีการศึกษา 2561 และ 2562 มีค่าเฉลี่ย 4.12 และ 4.11 ตามลำดับ คิดเป็นระดับมาก ในด้านกระบวนการ (Process) ปีการศึกษา 2560 มีผลการประเมินสูงที่สุด ($\bar{x}=4.52$) รองลงมาคือปีการศึกษา 2558 ($\bar{x}=4.34$) และปีการศึกษา 2559 ($\bar{x}=4.22$) คิดเป็นระดับมากที่สุด ส่วนในปีการศึกษา 2561 และ 2562 มีค่าเฉลี่ย 4.07 และ 4.03 ตามลำดับ คิดเป็นระดับมาก ในด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product) พบว่าในปีการศึกษา 2560 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x}=4.53$) รองลงมา

คือ ปีการศึกษา 2559 ปีการศึกษา 2558 และปีการศึกษา 2561 ($\bar{x}=4.41, 4.40$ และ 4.20 ตามลำดับ) คิดเป็นระดับมากที่สุด และปีการศึกษา 2562 มีค่าเฉลี่ย 4.10 คิดเป็นระดับมาก ในด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact) ซึ่งเป็นการประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิต พบว่าในปีการศึกษา 2562 มีผลการประเมินสูงที่สุด ($\bar{x}=4.60$) รองลงมาคือ ปีการศึกษา 2558 และ ปีการศึกษา 2559 ($\bar{x}=4.23, 4.21$ ตามลำดับ) คิดเป็นระดับมากที่สุด โดยในปีการศึกษา 2560 และ ปีการศึกษา 2561 มีค่าเฉลี่ย 4.15 และ 4.12 ตามลำดับ คิดเป็นระดับมาก โดยผลการประเมินแสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 เสตงผลการประมวลผลลักษณะตัวแปรพยาธยาสต์และพยาธยาสต์ ตามแบบ CIPPI จำแนกตามปัจจัยทางสังคม

แนวทางการประเมินตาม รูปแบบ CIPPI							ปัจจัยทางสังคม			
	2558	2559	2560	2561	2562	รวม	S.D.	S.D.	S.D.	S.D.
ตัวแปรชี้ภาพของหลักสูตร (Context)										
วัฒนธรรมคุณของหลักสูตร	4.49	0.69	4.18	0.78	4.31	0.75	4.15	0.81	4.12	0.81
โครงสร้างของหลักสูตร	4.31	0.98	4.03	0.95	4.25	0.93	3.96	0.94	3.92	0.89
เนื้อหาที่สอนในหลักสูตร	4.46	0.77	4.40	0.67	4.53	0.63	4.18	0.73	4.20	0.73
รวม	4.41	0.84	4.18	0.84	4.35	0.81	4.08	0.85	4.06	0.83
ตัวแปรชี้บุคลิกภาพของหลักสูตร (Individual)										
คุณสมบัติข้อมูลเข้าการเรียนรู้	4.54	0.91	4.35	0.92	4.55	0.80	4.30	0.89	4.15	0.90
อาจารย์ผู้สอน	4.51	0.79	4.40	0.65	4.56	0.58	4.16	0.77	4.29	0.65
คุณสมบัติของอาจารย์ที่ ประทับใจ	4.27	0.93	3.89	0.97	4.13	1.00	3.80	1.15	3.74	0.92
รวม	4.47	0.87	4.27	0.86	4.45	0.80	4.12	0.93	4.11	0.84

ตาราง 2 เสตดงผลการประเมินค่าสูตรและพารามิเตอร์ทางคณิตศาสตร์ คณิตศาสตร์และภาษาไทยตามรุ่นแบบ CIPII จำแนกตามปีการศึกษา (ต่อ)

หมายเหตุทางการประเมินผล		2558			2559			2560			2561			2562			รวม		
รูปแบบ CIPII		\bar{x}	S.D.																
ตัวแปรกระบวนการทางคณิตศาสตร์ (Process)																			
การใช้เพิ่มภาระของหน่วยงาน สำหรับสัมมูล																			
การจัดการเรียนการสอน	4.28	0.91	4.17	0.69	4.48	0.69	3.95	0.89	3.89	0.79	4.12	0.83							
กิจกรรมนักศึกษาและกวาร พัฒนานักศึกษา	4.38	0.78	4.27	0.73	4.57	0.61	4.16	0.70	4.15	0.75	4.28	0.74							
การวัดและประเมินผล	4.39	0.83	4.32	0.71	4.53	0.60	4.16	0.75	4.07	0.65	4.27	0.73							
รวม	4.34	0.84	4.22	0.73	4.52	0.64	4.07	0.81	4.03	0.76	4.21	0.78							
ตัวแปรผลลัพธ์ของหลักสูตร (Product)																			
ผลลัพธ์ของหลักสูตร																			
การประทับตราในภาษาพูด หลักสูตร	4.44	0.78	4.43	0.62	4.57	0.56	4.24	0.73	4.14	0.75	4.34	0.71							
รวม	4.40	0.87	4.41	0.67	4.53	0.64	4.20	0.72	4.10	0.77	4.31	0.76							

ตาราง 2 แสดงผลการประมวลผลลัพธ์ของผลการทดสอบทางพยาบาลศาสตร์ ตามแบบประเมิน CIPPI จำแนกตามปัจจัยศึกษา (ต่อ)

แนวทางการประเมินผล		2558		2559		2560		2561		2562		รวม	
รูปแบบ CIPPI	ปัจจัยศึกษา	\bar{x}	S.D.										
ตัวแอลกอริทึมทางชลศาสตร์ (Impact)													
ต้านทานยั่งยืน จริงบรรณ	4.76	0.43	4.60	0.56	4.50	0.52	4.53	0.60	4.85	0.41	4.65	0.52	
ต้านทานความรู้	4.39	0.69	4.24	0.58	4.34	0.60	4.13	0.61	4.48	0.71	4.33	0.65	
ต้านทานทางภาษาบัญญາ	4.11	0.72	4.15	0.80	4.01	0.73	3.96	0.74	4.26	0.80	4.11	0.77	
ต้านทานภาษาต่างด้วยภาษาต่างประเทศ	4.21	0.77	4.24	0.72	4.24	0.64	4.39	0.70	4.79	0.46	4.40	0.69	
ผู้ติดเชื้อ													
ต้านทานภาษาต่างประเทศ	3.70	0.73	3.84	0.68	4.17	0.70	4.00	0.62	4.45	0.69	4.09	0.73	
ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ภาษาไทย													
ภาษาไทย	4.21	0.73	4.19	0.76	4.06	0.88	4.02	1.04	4.61	0.71	4.24	0.85	
รวม	4.23	0.74	4.21	0.74	4.15	0.79	4.12	0.90	4.60	0.68	4.29	0.79	

โดยสามารถสรุปผลการประเมินหลักสูตรในภาพรวมจำแนกตามรายด้านได้ดังนี้ ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านเนื้อหาที่สอนในหลักสูตร ($\bar{x}=4.33$) รองลงมาคือ ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและด้านโครงสร้างของหลักสูตร ($\bar{x}=4.23$ และ 4.07 ตามลำดับ) ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.26$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{x}=4.36$) รองลงมาคือ ด้านคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและด้านคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{x}=4.35$ และ 3.94 ตามลำดับ) ด้านกระบวนการของหลักสูตร (Process) พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.21$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x}=4.28$) รองลงมาคือ ด้านการวัดและการประเมินผล กิจกรรมนักศึกษาและการพัฒนานักศึกษา และการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุน ($\bar{x}=4.27$, 4.23 และ 4.12 ตามลำดับ) ด้านผลผลิตของ

หลักสูตร (Product) พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.31$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร ($\bar{x}=4.34$) รองลงมาคือ ด้านการประกันคุณภาพของหลักสูตร ($\bar{x}=4.28$) ในส่วนของการประเมินด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact) ซึ่งเป็นการประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการนำความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้สำเร็จการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพและทำประโยชน์ต่อสังคม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.29$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x}=4.65$) ถัดมาคือ ด้านทักษะความสมัพนธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านความรู้ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ($\bar{x}=4.40$, 4.33, 4.24, 4.11 และ 4.09 ตามลำดับ) โดยผลการประเมินในภาพรวมพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product) ($\bar{x}=4.31$) รองลงมาคือ ด้านผลกระทบของหลักสูตร

(Impact) ($\bar{X}=4.29$) ถัดมาคือด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และ

ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) ($\bar{X}=4.26, 4.21$ และ 4.19 ตามลำดับ) แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รวม 5 ปีการศึกษา จำแนกตามแนวทางการประเมินรูปแบบ CIPPI

แนวทางการประเมินตามรูปแบบ CIPPI	ผลการประเมินรวม 5 ปีการศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าระดับ
ด้านบริบทของหลักสูตร (Context)			
รัฐกุญแจส่งคืนของหลักสูตร	4.23	0.85	มากที่สุด
โครงสร้างของหลักสูตร	4.07	0.95	มาก
เนื้อหาที่สอนในหลักสูตร	4.33	0.72	มากที่สุด
รวม	4.19	0.85	มาก
ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input)			
คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	4.35	0.90	มากที่สุด
อาจารย์ผู้สอน	4.36	0.71	มากที่สุด
คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา	3.94	1.02	มาก
รวม	4.26	0.88	มากที่สุด
ด้านกระบวนการ (Process)			
การให้บริการของหน่วยงานสนับสนุน	4.12	0.73	มาก
วิธีการจัดการเรียนการสอน	4.28	0.74	มากที่สุด
กิจกรรมนักศึกษาและการพัฒนานักศึกษา	4.23	0.78	มากที่สุด
การวัดและประเมินผล	4.27	0.73	มากที่สุด
รวม	4.21	0.78	มากที่สุด
ด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product)			
ผลลัพธ์ที่ขึ้นของหลักสูตร	4.34	0.71	มากที่สุด

ตาราง 3 แสดงผลการประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รวม 5 ปีการศึกษา จำแนกตามแนวทางการประเมินรูปแบบ CIPPI (ต่อ)

แนวทางการประเมินตามรูปแบบ CIPPI	ผลการประเมินรวม 5 ปีการศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าระดับ
การประกันคุณภาพหลักสูตร	4.28	0.78	มากที่สุด
รวม	4.31	0.76	มากที่สุด
ด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact)			
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.65	0.52	มากที่สุด
ด้านความรู้	4.33	0.65	มากที่สุด
ด้านทักษะทางปัญญา	4.11	0.77	มาก
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.40	0.69	มากที่สุด
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	4.09	0.73	มาก
คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	4.24	0.85	มากที่สุด
รวม	4.29	0.79	มากที่สุด

อภิปรายผล

การประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 ตามแนวทางการประเมินแบบ CIPPI ผลการประเมินพบว่า

1. ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) ซึ่งเป็นการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประกอบ

ด้วย การส่งเสริมให้นักศึกษามี ความรู้ ความสามารถและทักษะ ในด้านต่างๆ เช่น การจัดการ สุขภาพสัตว์ สัตวแพทย์สาธารณสุข อุตสาหกรรมการผลิตสัตว์ และ อาหารสัตว์ เป็นด้าน โครงสร้างของ หลักสูตร ประกอบด้วย ความเหมาะสม สมของจำนวนหน่วยกิตในแต่ละ หมวดวิชา และเนื้อหาที่สอนใน หลักสูตร ประกอบด้วย การนำ ความรู้ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพ

และเพื่อประโยชน์ต่อสังคม มีความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อขั้น สูง มีความรู้ที่ทันต่อสถานการณ์ ปัจจุบันและความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี เนื้อหาสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและตรง ความต้องการของนักศึกษา ความ เหมาะสมในการจัดลำดับเนื้อหาใน หลักสูตร มีผลการประเมินในระดับ มาก ทั้งนี้เนื่องจากวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรและเนื้อหาที่สอนใน หลักสูตรกำหนดขึ้นโดยใช้ข้อมูล จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ประกอบด้วย ผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันและอาจารย์ผู้สอน ประกอบกับการปรับปรุงหลักสูตร จะต้องมีความสอดคล้องกับเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ ปรัชญา วัฒนธรรม และพันธกิจทั้ง ของมหาวิทยาลัยและคณะ รวมถึง การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรตาม เกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ใช้บัณฑิตและรองรับทิศทางการ พัฒนาของประเทศไทย เช่นเดียวกับ หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่กำหนด วัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ส่งเสริม

ผู้เรียนทั้งด้านพุทธพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ที่สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมและทันกับ สภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และวิทยาการ ต่างๆ ด้วยการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและปรับปรุงหลักสูตร ในภาพรวม โดยคำนึงถึงประโยชน์ ต่อการปฏิบัติวิชาชีพ แนวทาง ความรู้ใหม่ และทฤษฎีการเรียนรู้ แบบใหม่ๆ ทั้งในแง่ของการบูรณา การความรู้ การเรียนการสอนแบบ มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการใช้ ปัญหาเป็นหลัก (พวงพยอม แก้วพิลา และเยาวภา ประคงศิลป์, 2555) ส่วนในด้านโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ นั้น ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่า รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมี มากเกินไป และไม่สามารถนำมาใช้ ประโยชน์ในวิชาชีพได้ สอดคล้อง กับการศึกษาของพวงพยอม แก้วพิลา และเยาวภา ประคงศิลป์ (2555) ที่ศึกษาพบว่าเนื้อหาหมวด วิชาศึกษาทั่วไปไม่สามารถเชื่อมโยง ไปสู่เนื้อหาในวิชาชีพได้ ทั้งนี้ เนื่องจากรายวิชาในหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป เป็นหมวดวิชาที่ไม่ได้มุ่งเน้น เนื้อหาของวิชาชีพโดยตรง แต่เป็น

รายวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) จึงอาจปรับแผนการศึกษาให้มีการกระจายรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จากเดิมที่จัดอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 กระจายไปสู่ระดับชั้นอนุฯ ที่สูงขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนรนภากการผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้นำไปสู่การเรียนรู้และการปฏิบัติงานในวิชาชีพ การสัตวแพทย์ได้มากขึ้น

ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) เป็นการประเมินคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา เช่น แผนการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีการรับนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน เช่น ความเพียงพอของผู้สอน ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ของผู้สอน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

การใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีการสอน คุณธรรมและจิตสำนึกรักในความเป็นครู เป็นต้น และคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น ช่องทางการให้นักศึกษาเข้าพบ การติดตามผลการเรียนของนักศึกษา การให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในด้านต่างๆ โดยมีผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากในด้านคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและวิธีการรับนักศึกษานั้น หลักสูตร มีโครงการรับนักศึกษาสำหรับผู้ที่สนใจวิชาชีพการสัตวแพทย์อย่างหลากหลาย เช่น โควตาวิทยาเขต ที่เปิดโอกาสสำหรับผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ใกล้เคียงกับทั้งวิทยาเขต ศala ya จ.นครปฐม และวิทยาเขตกาญจนบุรี นอกจากนี้ยังมีการรับนักศึกษาโครงการพัฒนาสัตวแพทย์ ที่รับสมัครผู้ที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับวิชาชีพการสัตวแพทย์ เช่น เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ เจ้าของสถานประกอบการ บ้าบัดໂโรคสัตว์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปพัฒนาวิชาชีพการสัตวแพทย์และสืบทอดกิจกรรมของครอบครัวให้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักสูตรกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาตามความเหมาะสม

สมของ การรับนักศึกษาในแต่ละรูปแบบ สำหรับด้านคุณสมบัติของผู้สอนนั้น หลักสูตรมีการปรับปรุง หลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับปริญญาตรี และ เกณฑ์การพิจารณาหลักสูตร และสถาบันผลิตสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ที่ประกาศโดย สัตวแพทยสภา ซึ่งกำหนดคุณสมบัติ ของอาจารย์ผู้สอน ไว้อย่างชัดเจน คือ อาจารย์ประจำในหลักสูตร จะต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต จำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของ อาจารย์ประจำทั้งหมด และจะต้อง มีคุณวุฒิปริญญาเอกจำนวนไม่น้อย กว่าร้อยละ 40 (สัตวแพทยสภา, 2552) ในส่วนของอาจารย์ที่ปรึกษานั้น มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อดูแล ให้คำแนะนำนักศึกษา ดังเดชานี้เป็นที่ 1 จนสำเร็จการศึกษา และจัดกิจกรรมพบำอาจารย์ที่ปรึกษา อย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากอาจารย์ ที่ปรึกษาและนักศึกษาอาจไม่ทราบ บทบาท หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา เท่าที่ควร จึงทำให้นักศึกษาเข้าพบ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับ คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นอกเหนือจากการพบำอาจารย์

ที่ปรึกษาที่หลักสูตรจัดให้ค่อนข้าง น้อย โดยอาจารย์ที่ปรึกษามีส่วน สำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถ ปรับตัวทั้งในด้านการเรียน การ ประกอบอาชีพและมีทักษะชีวิตที่ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและ ปัญหาต่างๆ ได้ (พวงพยอม ชิดทอง และปวีณา โอมสิโต, 2560) และการ ศึกษาของ นิวัตน์ บุญสม, คุณตัวร์ พิพพรชัยกุล, วรรณวิสา บุญมาก, ริติ ภูมิปกรณ์ชาเครชฐ์, อัยรัตน์ แก สมาน และนรินทร์ จันทคร (2560) พบว่าอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ ที่ปรึกษาควรมีคุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ มี ความแม่นยำในการให้ความรู้ที่ถูก ต้องกับนักศึกษา โดยอาจารย์ที่มี ความเชี่ยวชาญแตกต่างกันจะทำให้ นักศึกษาได้รับความรู้ที่หลากหลาย สามารถสอนและแนะนำนักศึกษา ทั้งความรู้ทางวิชาการและคุณธรรม จริยธรรม สอนการใช้ชีวิตประจำวัน ได้ดังนั้น หลักสูตรจึงมีการสนับสนุน ให้อาจารย์ได้พัฒนาและเพิ่มพูน ความรู้ทั้งในด้านทักษะการจัดการ เรียนการสอน ด้านวิชาการและ วิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับ การศึกษาของ พวงพยอม แก้วพิลา

และเยาวภา ประคงศิลป์ (2555) ที่พบว่าควรส่งเสริมหรือพัฒนา อาจารย์โดยการจัดอบรมเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนแบบเชื่อมโยงเนื้อหา เทคนิคการสอนที่ส่งเสริม ผู้เรียนให้รู้จักคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และต้องพัฒนาเทคนิคการถ่ายทอดความรู้เพิ่มขึ้น อาจารย์ควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) คือ เตรียมประสบการณ์ สื่อการเรียนการสอน ใช้กระบวนการเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาดันคว้า ทำความรู้ต่องดจนแก้ปัญหาด้วยตนเอง (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพญาภัยนิดสุข, 2550)

2. ด้านกระบวนการของหลักสูตร (Process) เป็นการประเมินวิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล กิจกรรมนักศึกษาและการพัฒนานักศึกษา รวมถึงการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุน มีผลการประเมินในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตร สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ในแต่ละรายวิชา โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์เชิง

พฤติกรรมและนำไปสู่การจัดรูปแบบการเรียนการสอนและการประเมินผลที่มีความเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ตามแนวคิดของบลูม (Bloom's Taxonomy) มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้คิด วิเคราะห์และบูรณาการความรู้จากระดับชั้นปรีคลินิกไปสู่ระดับชั้นคลินิก และการฝึกปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) หรือ POA (Problem Oriented Approach) การเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้โดยใช้การทำงานเป็นฐาน (Work Place Based Learning) การเรียนรู้ผ่านการอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) การถ่ายทอดความรู้ระหว่างผู้เรียน (Student-LED Classroom) และอาจารย์ประพฤตินเป็นแบบอย่าง (Modeling) เป็นต้น (คณะสัตวแพทยศาสตร์, 2563) รวมถึงมุ่งเน้นการฝึกทักษะปฏิบัติในวิชาชีพการสัตวแพทย์ทั้งการฝึกภาคสนาม การฝึกทักษะหัตถการ เพื่อให้ผู้เรียน

ได้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์ ตรง เช่น การฝึกทักษะทางคลินิก ในโรงพยาบาลสัตว์ ฟาร์มปศุสัตว์ เป็นต้น โดยประเมินผลด้วยวิธีการ ประเมินทักษะทางคลินิกโดยใช้ วัตถุประสัมผัสเป็นโครงสร้าง (Objective Structured Clinical Examination: OSCE) ซึ่งทำให้ สามารถประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ของรายวิชา นอกจากนี้ ยังมีการจัด กิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่สนับสนุน ทักษะทางสัมคมให้กับนักศึกษา อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการ ศึกษา เช่น โครงการทำหมันสุนัข และแมว ค่ายสัตวแพทย์อาสา โครงการกันภัยพิชิตสุนัขบ้า โครงการ ฝึกสุนัขนิสัยดี เป็นต้น สอดคล้องกับ การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตร์ บัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดย บัณฑิตมีความเห็นว่ากระบวนการ จัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ในระดับมาก เนื่องจากเปิดโอกาส ให้นักศึกษาแสดงหัวความรู้ด้วย ตนเอง มีสื่อการเรียนการสอนที่ ทันสมัย มีการเรียนการสอนแบบ ใช้ปัญหาเป็นหลัก มีการวัดและ ประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ แจ้งวิธีการวัดผล มีการประเมิน

ผลตามสภาพความเป็นจริง และมี การบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็น ระบบ (พวงพยอม แก้วพิลา และ เยาวภา ประคงศิลป์, 2555) โดย ปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียน มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ บทบาทของอาจารย์ การจัด บรรยายการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีรูปแบบ ที่ได้ปฏิบัติจริง การสร้างเครือข่าย การเรียนรู้จากทุกภาคส่วนในสังคม (พวงพยอม ชิดทอง และปวีณา โภสิโต, 2560)

3. ด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product) ซึ่งประกอบด้วยผล สัมฤทธิ์ของหลักสูตร โดยประเมิน ความรู้และทักษะในการประกอบ วิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสังคม คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และความใฝ่รู้เพื่อพัฒนาตนเองใน วิชาชีพ และการประกันคุณภาพของ หลักสูตร ประกอบด้วย การพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทัน สมัยอยู่เสมอ มีกระบวนการประเมิน การสอนของผู้สอน มีระบบกลไก การสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่นักศึกษา มีเครือข่ายความร่วมมือ ทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาทั้ง ในและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

รวมถึงเครือข่ายความร่วมมือกับศิษย์เก่า โดยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากหลักสูตร มีการพัฒนาการดำเนินงานของหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 การปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 และต่อมาในปี พ.ศ.2563 ได้ปรับปรุงหลักสูตรตามนโยบายของมหาวิทยาลัยมหิดลที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรที่จะปรับปรุงหลังจากปี พ.ศ.2560 จะต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามรูปแบบ Outcome Based Education (OBE) โดยมุ่งหวังให้นักศึกษารับรู้ผลการเรียนที่คาดหวัง (Expected Learning Outcome) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตลาดแรงงาน สังคม และรองรับการพัฒนาประเทศ (สายพิณ ทองพัด และจันทนีย์ ฉิมงาม, 2563) ประกอบกับการปรับปรุงหลักสูตร จะต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ.2553 (สัตวแพทยศาสตร์, 2559) ที่กำหนด

ให้บันทึกที่สำเร็จการศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับดังกล่าว จึงทำให้การผลิตบันทึกสัตวแพทย์ ต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องในทุกๆ ด้าน ประกอบกับมหาวิทยาลัยมหิดลมีนโยบาย การประกันคุณภาพหลักสูตรในระบบเครือข่ายการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยอาเซียนหรือ AUN-QA ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพในระดับนานาชาติ จึงมีส่วนช่วยผลักดันให้การดำเนินงานในด้านต่างๆ ของหลักสูตรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4. ด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact) เป็นการประเมินประสิทธิภาพในการนำความรู้ ความสามารถและทักษะต่างๆ ของผู้สำเร็จการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพ และทำประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ถัดมาคือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะของบันทึกที่พึงประสงค์ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง

ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการในการผลิตบัณฑิต ทั้ง ในด้านจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล มีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดย มีการกระจายความรับผิดชอบของ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรไป สู่รายวิชาต่างๆ อาย่างชัดเจน ตาม แผนการกระจายความรับผิดชอบ ของผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่ รายวิชาในหลักสูตร (curriculum mapping) และมีกระบวนการ การพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ของนักศึกษาผ่านการจัดการเรียน การสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น การ เรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็น ฐาน (Problem Based Learning) หรือ POA (Problem Oriented Approach) ซึ่งผู้เรียนได้ฝึกการ คิดเชิงคณิติกในการวินิจฉัย และ วางแผนรักษาโรคอย่างเป็นระบบ ตามปัญหาของสัตว์ โดยหลักสูตร ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะ ทางสมองในขั้นที่สูงกว่าความรู้ ความจำ โดยใช้การสอนแบบมี วิเคราะห์ญาณ (critical thinking) ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานโดยการตั้ง คำถามเพื่อกระตุนให้ผู้เรียนเกิด

กระบวนการคิด วิเคราะห์จาก สถานการณ์ต่างๆ และจัดการเรียน รู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยมุ่งเน้นการเข้ากับการแก้ปัญหา ต่างๆ ที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกับ การดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน (อำเภอ บุญเพียร และปฐมฯ จังหวัดพรพลด, 2561) ถือทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนา นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ก็เป็นส่วน สำคัญในการพัฒนาบัณฑิตให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษ ที่ 21 เช่น ค่ายคุณธรรม จริยธรรม ค่ายสัตวแพทย์อาสา โครงการกันภัย พิษสุนัขบ้า เป็นต้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของอำเภอ บุญเพียร และ ปฐมฯ จังหวัดพรพลด (2561) ที่ประเมิน หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการ แพทย์และสาธารณสุข กาญจนานา ภิเษก ที่ได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เน้นคุณธรรม จริยธรรมจึงทำให้ ผลประเมินด้านดังกล่าวสูง และ ณัฐภัตร ดาวสุข (2562) ให้แนวคิดว่า โลกในศตวรรษที่ 21 กิจกรรมพัฒนา นักศึกษามีความสำคัญอย่างมากใน การพัฒนาทักษะและประสบการณ์ ในการดำเนินชีวิตในสังคม เป็น เครื่องมือฝึกให้นักศึกษาได้เรียนรู้ การทำงานเป็นหมู่คณะ และรู้จักคิด

รู้จักความแแหนอย่างเป็นระบบ ทำให้
นักศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม
ศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมิน
หลักสูตรพบว่าด้านที่มีผลการ
ประเมินต่ำที่สุดคือด้านคุณสมบัติ
ของอาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{x}=3.94$)
เนื่องมาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและ
นักศึกษาอาจยังไม่เข้าใจบทบาท
หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเท่า
ที่ควร หลักสูตรจึงควรสนับสนุน
ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา
รับรู้ถึงบทบาท หน้าที่และระบบ
อาจารย์ที่ปรึกษาเพิ่มขึ้น โดยการจัด
กิจกรรมหรือเพิ่มช่องทางให้อาจารย์
ที่ปรึกษาและนักศึกษาสามารถ
พบปะ พูดคุยกันได้มากขึ้น รวม
ถึงพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษา
ให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาเพิ่มเติม
นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลการ
ประเมินหลักสูตรในภาพรวม ตั้งแต่
ปีการศึกษา 2558-2562 พบว่าผล
การประเมินโดยผู้สำเร็จการศึกษา
ทั้ง 4 ด้าน มีแนวโน้มลดลงในขณะที่
การประเมินผลกระบวนการของหลักสูตร
ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติ
งานของบัณฑิตที่ประเมินโดยผู้ใช้

บัณฑิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดง
ถึงหลักสูตรสามารถผลิตบัณฑิต
ได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้
บัณฑิตและสังคมได้มากขึ้น แต่
ยังขาดการดำเนินการที่ตรงกับ
ความต้องการของผู้เรียน โดยเมื่อ
พิจารณาจากความเห็นของผู้สำเร็จ
การศึกษา พบว่า มีรายวิชาที่เป็น
วิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และ
รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
มากเกินไป ไม่สามารถเชื่อมโยง
เนื้อหาไปสู่วิชาชีพได้เท่าที่ควร จึง
ควรปรับแผนการศึกษาเพื่อกระจาย
รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
ให้บรรจุในแผนการศึกษาในทุกระดับชั้น โดยพิจารณารายวิชาที่
สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้
ของนักศึกษาแต่ละระดับชั้นเพื่อให้
นักศึกษาสามารถบูรณาการความรู้
ทักษะต่างๆ ไปสู่การเรียนในหมวด
วิชาเฉพาะได้ และควรเปิดโอกาส
ให้นักศึกษาได้เลือกเรียนวิชาที่สนใจ
มากขึ้น รวมถึงพัฒนาระบวนการ
จัดการเรียนการสอนให้ตรงตาม
ความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น
โดยยังคงคุณภาพของบัณฑิตให้เป็น
ไปตามมาตรฐานและความต้องการ
ของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม

เอกสารอ้างอิง

- คณะสัตวแพทยศาสตร์. (2563). รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) หลักสูตร สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563. นครปฐม: คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณัฐภัทร ดาวสุข. (2562). กิจกรรมนักศึกษา กับการใช้เทคโนโลยีสื่อสารดิจิทัลในศตวรรษที่ 21. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://erp.mjmu.ac.th/articleDetail.aspx?qid=1000>
- นิวัฒน์ บุญสม, คุณต้ว พิชพรชัยกุล, วรรณวิสา บุญมาก, นิติ ภานุปเปรี้ยว เชรชู, อัยรัสร์ แกسمาน และนรินทร์ จันทร์. (2560). การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ. 10(1): 786-806.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2558). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558. เล่ม 132 ตอน พิเศษ 295 (ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2558).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐาน การอุดมศึกษา พ.ศ.2561. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 199 ง (ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2561).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พุทธศักราช 2562. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ง (ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2562).
- พวงพยอม แก้วพิลา และเยาวภา ประคงศิลป์. (2555). การประเมินหลักสูตร แพทยศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2540 มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย ขอนแก่น. 6(2): 97-105.
- พวงพยอม ชิดทอง และปวีณา โนมสิโต. (2560). บทบาทของอาจารย์ในการ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับบัณฑิตไทย. วารสารพิชเนศวรสาร. 13(1): 1-11.

- พิมพันธ์ เเดชะคุปต์ และพเยาร์ ยินดีสุข. (2550). ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนา หน่วยการเรียนรู้และการ จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). คู่มือการประเมินหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมธาวี อุดมธรรมานุภาพ อัมพร ศรีประเสริฐสุข ปทุมพร โพธิ์กิจ และศรินทร์ ก่อเลิศรพงศ์. (2559). การประเมินหลักสูตรจิตวิทยาอุดสาหกรรม และองค์การ คณะกรรมการคุณภาพมาตรฐานภาคีและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์. 3(1): 1-8.
- สัตวแพทยสภา. (2552). ประกาศสัตวแพทยสภา ที่ 7/2552 เรื่อง หลักเกณฑ์ ว่าด้วยการพิจารณาหลักสูตรและสถาบันผลิตสัตวแพทยศาสตร์ บัณฑิต. นนทบุรี: สำนักงานสัตวแพทยสภา.
- สัตวแพทยสภา. (2559). คู่มือประกอบเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ ฉบับปรับปรุงคำอธิบายเกณฑ์ พ.ศ. 2559. นนทบุรี: สัตวแพทยสภา.
- สายพิณ ทองพัด และจันศนีย์ จิมงาม. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อม ในการจัดทำ มคอ.3 ตามหลัก OBE ของผู้ปฏิบัติงานสาขาวิชาการ คณวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารการพัฒนางาน ประจำปีส่งงานวิจัย. 7(2):15-25.
- จำพล บุญเพียร, ปฐมา จันทรพล. (2561). การประเมินหลักสูตรการ แพทย์แผนไทยบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2553) ของวิทยาลัย เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนากาภิเษก. วารสาร ครุพัฒ. 6(2): 207-218.
- Best, J.W. (2006). *Research in Education*. 10th ed. Cape Town: Pearson Education Inc.
- Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J. (2007). *Evaluation theory, models & applications*. CA: Jossey-Bass.